ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення _Дизайн_____

ЦК _Дизайн_____

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DS001 Історія мистецтв / Art History
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	022 «Дизайн»
Освітня програма	Дизайн
Семестр	7 семестр (9 кл), 5 семестр (11 кл)
Курс	3 (на базі повної загальної середньої освіти) 4 (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Дисципліна «Історія мистецтв» є невід'ємною складовою підготовки студентів спеціальності «Графічний дизайн» та забезпечує формування цілісного уявлення про розвиток світового та українського мистецтва від найдавніших часів до сучасності. Вивчення курсу спрямоване на ознайомлення з провідними художніми стилями, напрямами, школами, видатними митцями та їхнім внеском у культурний процес. Метою дисципліни є розуміння студентами історичних закономірностей розвитку мистецтва, усвідомлення його ролі у формуванні естетичних і художніх ідеалів, а також вироблення здатності застосовувати ці знання у сфері графічного дизайну. Курс дає можливість простежити взаємозв'язки між образотворчим мистецтвом, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом та сучасними візуальними практиками, розвиває вміння аналізувати художні твори та інтерпретувати їх у контексті культурних епох. Після опанування дисципліни студент знає основні етапи розвитку світового та національного мистецтва, розуміє ключові стилістичні риси та ідейні засади різних художніх напрямів, вміє проводити мистецтвознавчий аналіз творів, усвідомлює вплив мистецтва на становлення сучасного дизайну та здатен творчо використовувати історико-мистецький досвід у власній професійній діяльності.
Сторінка курсу в MOODLE	Курс: Історія мистецтва
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Веретільник Анна Валеріївна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail:annaveretilnyk83@gmail.com

	Для дистанційного навчання посилання https://meet.google.com/hqn-wtqh-rcb
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_d.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 10 Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності та нести відповідальність за результати власної інтелектуальної праці.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 01 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності. СК 12 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.
Перелік програмних результатів навчання	РН 08 Використовувати успішні українські та закордонні дизайнерські практики. РН 19 Дотримуватися стандартів проєктування та технологій виготовлення об’єктів дизайну у професійній діяльності. РН 21 Дотримуватися принципів академічної доброчесності під час навчання та здійснення професійної діяльності, усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 15 Кількість семінарських годин – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 15 Форма підсумкового контролю іспит – 30
Методи навчання	Використовуємо словесні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація репродукцій творів мистецтва, мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, віртуальних музейних експозицій); практичні (візуальний і порівняльний аналіз творів мистецтва, виконання творчих та аналітичних завдань); проблемно-пошукові й дослідницькі (аналіз мистецьких

	явищ, дослідження художніх стилів і напрямів); інтерактивні (робота в групах, мозковий штурм, метод кейсів, дискусії); проєктні (створення презентацій, мудбордів, колажів, плакатів та інших візуальних матеріалів); методи самостійної роботи з навчальною літературою, електронними ресурсами та цифровими музейними колекціями. Навчання спрямоване на формування художньо-естетичного сприйняття, критичного й образного мислення, навичок аналізу мистецьких творів, розуміння історичного розвитку мистецтва та здатності застосовувати набуті знання у професійній діяльності графічного дизайнера.
ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання історії мистецтв. Первісне мистецтво.	Основні вимоги до захистів семінарів та додаткових балів. Знайомство з поняттям «мистецтво». Походження мистецтва. Найдавніші релігійні вірування. Функції первісного й традиційного мистецтва. Мистецтво палеоліту, мезоліту, неоліту – еволюція образотворчих форм. Художні особливості Трипільської культури. Пам'ятки первісного ладу на території України.
Тема 2. Мистецтво Стародавнього Єгипту.	Формування Єгипетської цивілізації. Особливості міфології Давнього Єгипту. Характерні риси мистецтва періоду Давнього царства. Канон у єгипетському образотворчому мистецтві. Особливості мистецтва Середнього царства. Нове царство. Храмові комплекси Карнаку та Луксору. Релігійна реформа Аменхотепа IV. Мистецтво періоду Амарни. Мистецтво пізнього періоду.
Тема 3. Мистецтво Античності: Давня Греція та Рим.	Мистецтво Егейського Світу як основа мистецтва Давньої Греції. Основи міфології Давньої Греції. Мистецтво гомерівського періоду. Мистецтво архаїки. Ордерна система в архітектурі. Особливості мистецтва ранньої та високої класики. Комплекс Афінського Акрополя. Скульптура високої класики. Скульптурні образи пізньої класики. Мистецтво елінізму. Мистецтво етрусків: характерні риси художньої творчості. Мистецтво Римської республіки. Мистецтво Римської імперії. Особливості архітектури Давнього Риму. Монументальний живопис Давнього Риму. Розвиток скульптурного портрета.
Тема 4. Мистецтво Візантії та Київської Русі.	Іконопис як синтез духовності й декоративності. Символічна мова кольору. Формування християнського канону. Філософські і естетичні концепції, що формували мистецтво Візантії. Мозаїчні цикли Равенни. Архітектура і художнє оздоблення Софії Константинопільської. Розквіт мистецтва іконопису. Вплив мистецтва Візантії на мистецтво Київської Русі. Дохристиянська культура слов'ян. Вплив Візантії на культуру і мистецтво Русі. Собор Св. Софії в Києві:

	архітектура, мозаїки, фрески. Іконопис давньої Русі. Художня культура Галицько-Волинського князівства. Оборонні споруди – замки, фортеці. Станковий та монументальний живопис доби середньовіччя.
Тема 5. Мистецтво Західної Європи доби середньовіччя. Романське мистецтво та Готика.	Особливості дороманського мистецтва. Символічне наповнення середньовічного мистецтва. Романське мистецтво – архітектура, скульптура. Особливості романського живопису. Готична архітектура. Схема конструкції готичного храму. Готична скульптура. Готична мініатюра.
Тема 6. Мистецтво італійського та північного Відродження.	Естетичні концепції епохи Відродження. Людина - центр Всесвіту. Відкриття перспективи, пропорцій світлотіні. Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Рафаель. Гармонія логіки та почуття у візуальному образі. Вплив Ренесансу на формування європейського дизайнерського рішення. Естетичні концепції епохи Відродження. Мистецтво раннього Відродження в Італії. Високе Відродження. Титани італійського Відродження. Пізнє Відродження. Маньєризм.
Тема 7. Мистецтво XVII століття. Бароко, рококо та класицизм. Західноєвропейське мистецтво XVIII ст.	Динаміка, емоційність і декоративність бароко. Велич і порядок класицизму. Стиль бароко: Італія і Фландрія. Голландський живопис та творчість Рембрандта. Живопис Іспанії. Творчість Веласкеса. Основні тенденції соціального та ідейного розвитку Західної Європи 18 ст. Раціоналізм філософсько-естетичної думки. Тема галантного жанру. Творчість А. Ватто. Жан-Батіст-Сімеон Шарден Стиль класицизм: Франція. Формування стилю бароко в Україні. Українська барокова архітектура. Монументальний живопис. Портрети барокової доби. Іконопис барокової доби.
Тема 8. Мистецтво XVIII–XIXст.: романтизм, реалізм, імпресіонізм. Українське мистецтво XIXст. – розвиток національної школи живопису, декоративно-ужиткового мистецтва.	Творчість Ф. Гойї та його вплив на мистецтво 19 ст.Зображення почуттів, драматизм, індивідуальність митця. Нові техніки живопису, сприйняття кольору і світла. Імпресіонізм як основа сучасної кольорової гармонії. Жак-Луї Давід і його школа. Революційний романтизм. Е. Делакруа. Т. Жеріко. Формування реалізму як художнього напрямку в творчості О. Дом'є, Т. Курбе та Ф. Мілле. Імпресіонізм. Постімпресіонізм. Розвиток живопису, портрету, пейзажу, декоративно-ужиткового мистецтва. Тарас Шевченко, Микола Ге, Іван Труш, Опанас Сластіон. Формування національної художньої школи.
Тема 9. Мистецтво Західної Європи XX ст.Модерн і зародження авангарду. Український авангард.	Модерністські течії початку XX ст. Пабло Пікассо і кубізм. Анрі Матісс і фовізм. Італійський футуризм. Стиль модерн. Модерн як перехід від ремесла до дизайну. Модерн в українському мистецтві. Творчість Георгія Нарбута., Василя Кричевського. Український авангард. Бойчукізм, орфізм, конструктивізм, супрематизм. Михайло Бойчук , Олександра Екстер, Казимір Малевич, Анатоль Петрицький. Національні мотиви в нових формах. Український внесок у світову візуальну культуру

Тема 10. Мистецтво ХХ ст.: сюрреалізм, експресіонізм, поп-арт. . Мистецтво другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: постмодернізм, концептуальне мистецтво, перформанс. Сучасне мистецтво та візуальна культура.	Експресіонізм і Едвард Мунк. Сюрреалізм і Сальвадор Далі. Абстракціонізм. Мистецтво другої половини ХХ ст. Пошук нової реальності, візуальний експеримент. Вплив масової культури, реклами, фотографії. Нові форми художнього мислення, що вплинули на графічний дизайн. Постмодернізм, перфоманс, інсталяція, відеоарт. Межі між мистецтвом і дизайном. Поняття «візуальної культури» та «нових медіа». Синтез традиції та цифрових технологій. Інтерактивні форми, візуальні комунікації. Українські художники і дизайнери на світовій арені. Взаємозв'язок історії мистецтва і сучасної дизайнерської практики
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Екзамен у кінці семестру (у формі підсумкового модульного контролю).

СИТЕМА ОЦІНЮВАННННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ»

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює різні види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних різнорівневих завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий семестровий контроль

Відбувається у формі іспиту.

Розрахунок ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ

Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5.

Формула: $О=(S\times0,5)+(Т\times0,5)$

Кожне завдання має здаватися відповідно до дедлайну. Виключенням є поважна причина (хвороба, сімейні обставини, форс мажорні ситуації). У разі не здачі завдання в термін без поважної причини, студент має право доздати завдання протягом 10 календарних днів, але робота буде оцінена не вище ніж 50% від максимальної оцінки.
Відбувається у формі екзамену.

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**	
	аудиторні	**індивідуальні**
Семінар (презентація 7б за тему)	**70**	
Робота на парі (3б.)	**30**	
Тести (5б за тему)		**50**
Індивідуальна робота - нотатки (конспект до 10б) - презентація (до 10б) - практична робота (до 10б)		**30**
Візуальний диктант 2 по 10б		**20**
Разом	**100**	**100**

Види навчальної роботи студент обирає самостійно, але сума балів не має перевищувати 100 балів

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи

Семінар-презентаціїя(10 тем)

Візуал 4б стилістика та дизайн презентації,наочність використаних ілюстративних матеріалів відповідає темі є список джерел використаних в презентації. 3б- дизайн презентації та наочність використаних ілюстративних матеріалів відповідає темі, 2 бала- мало наочності багато тексту, 1б.- в презентації лише текст з доповіді, 0- відсутня презентація.

Доповідь 3б. -студент своїми словами розповідає семінар і вільно співпрацює з презентацією, 2бала- студент читає доповідь і акцентує увагу на приклади в презентації, 1б.- студент читає доповідь або презентацію., 0-студент не захищає семінар.

Індивідуальна робота студент може набрати додаткові бали самостійно виконавши презентацію на тему яка не входить до запропонованих але стосується Історії мистецтва.

Практична робота студент може набрати додаткові бали самостійно виконавши практичну роботу (плакат, афішу тощо) на тему яка не входить до основних але стосується Історії мистецтва.

Робота на парі (0-3 бала), студент може набрати додаткові бали відповідаючи на питання під час захисту семінарів або доповнюючи неповні відповіді. Також додаткові бали можуть нараховуватись

Нотатки за темами. Ведення оцінюється від 0-10 балів, в залежності від якості матеріалу та креативного оформлення.10-8 балів є нотатки до кожної лекції та семінару з замальовками або ілюстраціями по темам, 7-5 балів є нотатки до кожної лекції та більшості семінарів, 5-3 бали є нотатки до 50% тем і вибіркові семінари, 2-1бали є 30 %тем.

Тести (0-5балів) За кожну вірну відповідь теста студент отримує 0,5 бала, в кожному тесті 10 питань. Якщо результат не ціле число, то зараховується на користь студента.

Візуальний диктант (2 шт) 10 балів. В залежності від кількості набраних.

Критерії оцінювання екзамена.

Екзамен складається з 30 білетів.
кожен білет має в собі 3 питання (2 теоретичних і одне практичне)
за кожне питання можна отримати 30 балів
1.Теоретичне питання 30 балів Повнота відповіді (10 б): охоплення всіх аспектів питання. Точність фактів, термінологія (10 б): правильне використання понять, хронології. Логічність і зв'язність викладу (5 б).Приклади з історії мистецтва (5 б): наведення прикладів, що підтверджують твердження.
2. Аналітичне питання 30 балів Глибина аналізу (10 б): здатність виділяти суть і розуміти процеси. Порівняння або інтерпретація стилів/періодів (10 б): коректність зіставлення. Аргументованість висновків (5 б): наявність логіки, опори на факти. Використання термінології та прикладів (5 б).
3.Питання практичне (аналіз зображення) 30балів. Розпізнати зображення, дати аналіз автор (5 б), назва / сюжет (5 б), дата / період (3 б), стиль / напрям (5 б), історико-культурний контекст (4 б), аналіз форми і змісту (5 б): композиція, колорит, символи, техніка, додаткові знання / цікаві факти (3 б): вплив, замовник, місце збереження тощо.
10 балів додаються за відсутність пропущених пар протягом семестру або за активну студентську діяльність в коледжі.

Шкала оцінювання		
ECTS	**Бали**	**Зміст**
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Вілсон М. Мистецтво без таємниць: 50 мистецьких творів — знайомство, дослідження, пояснення. Київ : ArtHuss, 2024. 240 с
2. Гессел К. Історія мистецтва без чоловіків. Київ : ArtHuss, 2024. 512 с.
3. Горбачов Д., Магдиш І., Тараненко А. Стилі українського мистецтва XX століття: ар-нуво, ар-деко, авангард. Київ : Портал, 2024. 272 с.
4. Гук Ф. Мистецтво крайнощів: із 1905 по 1914 рік. Київ : ArtHuss, 2026. 440с.
5. Іттен Й. Мистецтво кольору: суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
6. Криза Д. Велика важлива книга про мистецтво (тепер і про жінок): приклади нестримних художниць і мистецьких проєктів, які надихнуть вас на власну творчість. Київ : ArtHus, 2023, 324с.
7. Скарби України: культурна спадщина нації / А. Курков та ін. Київ : ArtHuss, 2024. 256с.

Додаткова:

1. Аалтонен Гейнор. Історія архітектури: Найвідоміші споруди всіх часів / Гейнор Аалтонен. – Харків: Фактор, 2012. – 256 с.: іл.

2. Асєєв Ю. С. Джерела: Мистецтво Київської Русі / Ю. С. Асєєв. – Київ : Мистецтво, 1980. – 214 с.: іл.. – (Нариси з історії укр. мистецтва).

3. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: Енциклопедичне видання у 2 т. – Київ : ТОВ «Казка».Т. 1. А-Л. – 2010. – 240 с.: іл.Т. 2. М-Я. – 2010. – 256 с.: іл.

4. Берд Майкл. 100 ідей, що змінили мистецтво / Майкл Берд. – Київ : ArtHuss, 2019. – 208 с.: іл.

5. Бібліотека українського мистецтва. URL: http://uartlib.org/

6. Білецький А. О. Українське мистецтво другої половини XVII-XVIII ст. / А. О. Білецький. – Київ : Мистецтво, 1981. – 160 с.: іл.. – (Нариси з історії укр. мистецтва).

7. Бюттнер Н. Ієронім Босх. Видіння і кошмари / Нільс Бюттнер. – Харків : Вид-во «Ранок», 2019. – 143 с.: іл.

8. Вазарі Джорджо. Життєписи найславетніших живописців, скульпторів та архітекторів. – Київ : Мистецтво, 1970. – 516 с. іл. : (Пам'ятки естетичної думки)

9. Енциклопедія образотворчого мистецтва «Wikipaintings». URL: http://www.wikipaintings.org/

10. Жаборюк А. Давнє українське малярство: XI-XVIII ст. – Одеса: Маяк, 2003. – 206 с.: іл.

11. Західноєвропейський живопис 14 – 18 століть / Авт.-упоряд. Л. М. Сак, Е. К. Школяренко. – Київ : Мистецтво, 1981. – 262 с.: іл.

12. Клочко Діана. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні / Діана Клочко – Київ : ArtHuss, 2019. – 256 с.: іл.

13. Кононенко В. І. Загадковий світ мистецтва: Нариси з історії західноєвропейського мистецтва / В. І. Кононенко. – Київ : Мистецтво, 2016. – 110 с.: іл.

14. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва: Навч. посіб / О. А. Куліш. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – 276 с.: іл.

15. Леонардо да Вінчі / Авт.-упоряд. Н. Б. Гуляєвська. – Київ: Мистецтво, 1993. – (Майстри світового мистецтва)

16. Рафаель / Авт.-упоряд. П. А. Білецький. – Київ: Мистецтво, 1990. – (Майстри світового мистецтва)

17. Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків – Нью-Йорк: видання часопису „Березіль": видавництво М. П. Коць, 2002. – 223 с.

18. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини XIX століття. – Київ : Мистецтво, 1982. – 190 с.: іл. – (Нариси з історії укр. мистецтва).

19. Українська графіка XI – початку XX ст.: Альбом. – Київ : Мистецтво, 1994. – 328 с.: іл..

20. Уманцев Ф. С. Мистецтво Давньої України: Іст. нарис. – Київ : Либідь, 2002. – 328 с.: іл.

21. Ходж А. Н. Історія мистецтва: Живопис від Джотто до наших днів /А. Н. Ходж: [пер. с англ.] – Харків : Фактор, 2012, 208 с.: іл.

22. Шевченко Т. Г. Альбом 1845 року. – факсиміле. – К.: Наук. думка, 2000.

23. Офорти Т. Шевченка. – Київ : Ділова Україна, 1993. – 8 с.: 6 іл.

24. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст. – Київ: Наук. думка, 2000. – 240 с.

25. Юнгер Майлз Дж. Пікассо: живопис, що шокував світ / пер. з англ. О. Татаренко. – Харків : Фабула, 2019. – 447 с.: іл.

26. Artists, Their Lives and Works / [Foreword by Ross King] – New-York: Penguin Random House, 2017. – 360 p.

27. Bryant Wilder J. Art History for Dummies / Jesse Bryant Wilder – Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc., 2007. – 410 p.

28. Gombrich E. H. The Story of Art / E. H. Gombrich – New-York: Phaidon Press Limited, 1995. – 688 p.

29. Greenway S. Art. An A – Z Guide / Shirley Greenway – Danbury: Franklin Watts, 2000. – 128 p.

30. Kissick J. Art: Context and Criticism / John Kissick. – Brown & Benchmark, 1993. – 463 p.

Електронні джерела

1. Louvre. URL: https://www.louvre.fr/en
2. MoMA Highlights: 350 Works from The Museum of Modern Art New York. New York: Published by The Museum of Modern Art, 2009. 380 p.
3. Museo Nacional del Prado. URL: https://www.museodelprado.es/en
4. Nateman D. S. Introduction to Art. New-York : McGraw-Hill, Inc., 1994. 344 p.
5. The Met. URL: https://www.metmuseum.org/
6. The National Gallery. URL: https://www.nationalgallery.org.uk/